

ความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร
ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู
The Awareness of Teachers in Basic Academic Institutions in the Bangkok Area
towards the Code of Ethics of the Teaching Profession

กัญญาพร น้ำจันทร์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
โทร. 085 - 9145544 E-mail: naovarat62@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานครต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) เพื่อศึกษาระดับความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานครต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำแนกตามสังกัดสถานศึกษาประเภทที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติอนุมาน คือ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาตามรายหมวด พบว่าหมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และหมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) 2) ครูมีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาตามรายหมวด พบว่าหมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และหมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคมค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) และ 3) ผลการเปรียบเทียบความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ทำงานในสังกัดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความตระหนักต่อพฤติกรรมที่แสดงออกตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมและรายหมวดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นหมวดจรรยาบรรณต่อตนเองโดยครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลมีความตระหนักของครูต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชนเท่ากับ 0.10 คะแนน

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพครู ความตระหนักของครูต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the knowledge level of teachers in basic academic institutions in the Bangkok area towards the code of ethics of the teaching profession, 2) to study the awareness level of teachers in basic academic institutions in the Bangkok area towards their behaviors regarding the

code of ethics of the teaching profession, and 3) to compare the awareness of teachers in basic academic institutions towards their behaviors regarding the code of ethics of the teaching profession categorized by types of educational institutions. The research population comprised of teachers who work in basic academic institutions in the Bangkok area. The questionnaires were used as a research tool. Descriptive statistics which consisted of frequency, percentage, average, standard deviation, and independent t-test were used to analyze data.

The study results were as follows: 1) the highest average score was the teachers' knowledge towards the overall professional code of ethics for teachers ($\bar{X} = 4.57$). When each cluster was studied in detail, Cluster 3, which was ethics towards clients, had the highest average score ($\bar{X} = 4.69$); in contrast, Cluster 1, which was personal ethics, had the lowest score ($\bar{X} = 4.28$). 2) The overall behavior of the code of ethics of the teaching profession was considered high ($\bar{X} = 4.45$). When each cluster was studied in detail, Cluster 2, which was professional ethics, had the highest average score ($\bar{X} = 4.57$); in contrast, cluster 5 which was societal ethics had the lowest score ($\bar{X} = 4.33$). 3) The comparison result of the awareness of teachers in basic academic institutions categorized by types of educational institutions found that the awareness towards behavior of the code of ethics of the teaching profession of teachers who work in different educational institutions had in overall and in cluster were insignificantly different at 0.05. However, regarding personal ethics, the teachers who work for public educational institutions had higher awareness towards behavior of the code of ethics of the teaching profession than the teachers who work for private educational institutions at 0.10.

Keywords: Code of ethics of the teaching profession, The Awareness of Teachers towards the Code of Ethics of the Teaching Profession

บทนำ

ตามที่มีการปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู อาจารย์ รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ให้มีความเข้มแข็งและมีความพร้อมในการจัดเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอและเหมาะสม (ฐาน ธนชัยวิวัฒน์, 2553) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กำหนดไว้ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ดังที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “คุรุสภา” มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในการกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ควบคุมจรรยาบรรณในวิชาชีพ และ

วินัยของครู ส่งเสริมฐานะของครูและครอบครัวครู รวมถึงรักษาผลประโยชน์ของครูให้ได้รับความช่วยเหลือตามสภาพที่สมควร พัฒนาส่งเสริมความรู้และความสามัคคีของครู และทำหน้าที่แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ (ก.พ.) ที่เกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งกำหนดให้ครูทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกของคุรุสภา และมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และทำหน้าที่กำกับ ดูแล การปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา อันเป็นการยกระดับวิชาชีพทางด้าน การศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง และเป็นองค์กรที่คอยดูแลความประพฤติของครูเพื่อให้ครูมีความตระหนักในจรรยาบรรณใน วิชาชีพของครู (คุรุสภา, 2546)

จรรยาบรรณในวิชาชีพจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ประกอบการอาชีพในด้านการศึกษาดังกล่าวโดยเฉพาะครูจะต้องตระหนัก ถึงความสำคัญในจรรยาบรรณวิชาชีพของครูให้มาก เพราะจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นมาตรฐานการปฏิบัติตนที่คุรุสภากำหนด ขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการศึกษจะต้องปฏิบัติตามเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของครูที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ศรัทธา แก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและ ศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ (คุรุสภา, 2546)

แต่ปัจจุบันยังมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่มากมายโดยผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษามีจรรยาบรรณวิชาชีพครูลดน้อยลง ดังที่ ดร.ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ อาจารย์คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้สำรวจพฤติกรรมและทัศนคติ เรื่องจริยธรรมวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันครูกลายเป็นครูนักธุรกิจ การสอนกลายเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างครู กับลูกศิษย์ ไม่ใช่ครูมีอาชีพ เพราะครูมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพน้อยลงอย่างมาก โดยครูจะสอนดีในช่วงที่มีการ สอนพิเศษแต่เมื่อสอนในห้องเรียนจะสอนไม่ค่อยดีเพื่อเด็กจะได้ไปเรียนพิเศษกับครูซึ่งจะทำให้ครูมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีสาเหตุ ที่ทำให้ครูขาดจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีผลเนื่องมาจากกระบวนการผลิตครูไม่ได้เตรียมครูมีอาชีพ หรือสร้าง จิตสำนึกในจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และประกอบกับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และค่านิยมทางสังคม ส่งผลให้ครูใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น ขนาดของห้องเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้นทำให้ ครูดูแลเด็กไม่ทั่วถึง และภาระงานการสอนมากขึ้น (ปิยวรรณ ปรสันติสุข, 2555)

ตามที่มีรายงานข่าวจากกระทรวงศึกษาธิการ ระบุข้อมูลปี 2551-2553 มีข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) กระทำผิดรวม 443 ราย โดยมีลักษณะความผิดต่าง ๆ อาทิเช่น การเงินมากที่สุด 105 ราย พัสดุก่อสร้าง 79 ราย ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก 60 ราย ผู้สาว-อนาจาร 48 ราย เป็นต้น ซึ่งข้าราชการครูส่วนใหญ่ที่กระทำผิดอยู่ในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด รองลงมา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (ไทยโพสต์, 2553)

จากการศึกษาเอกสารวิชาการเรื่องข้าราชการครูกับข้อร้องเรียนทางวินัยของครู และแนวทางการวินิจฉัย สำนักงาน ศาลยุติธรรมที่ผ่านมา มีข้อสรุปว่าครูในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับคดีการกระทำความผิดมาก ที่สุด โดยมีปัญหาเรื่องการกระทำผิดในเรื่อง 1) การเรียกเก็บเงิน 2) การลงโทษนักเรียน และ 3) การกระทำผิดทางเพศ ตาม ลำดับ โดยจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดและเป็นเมืองที่หนาแน่น เป็นแหล่งที่มีความเจริญและ สถานเจริญจำนวนมาก และเป็นแหล่งที่รวมไว้หลาย ๆ ประเภท จึงเป็นสาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน และเป็นสาเหตุหนึ่งของการก่อคดีต่าง ๆ ตามมาด้วยเช่นกัน (วาทีณี วีระตระกูล, 2551) ซึ่งตามที่มีการศึกษาเอกสารวิชาการใน ปีที่ผ่านมา ๆ มายังส่งผลมาถึงปัจจุบัน ยังพบเห็นปัญหาข้อร้องเรียนดังกล่าวอยู่เรื่อย ๆ ดังที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องความตระหนักของครูที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูใน ปัจจุบัน และจากรายงานเอกสารวิชาการที่บ่งชี้ว่าเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครมีการร้องเรียนมาก และตามประกาศข่าว

จากกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุว่าครูที่ทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งการบริหารและจัดการศึกษามีการบริหารจัดการโดยรัฐบาลและเอกชน และประกอบกับกฎหมายได้กำหนดให้อาชีพครูเป็นอาชีพควบคุม ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพในสถานศึกษาได้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและไม่ให้สถานศึกษารับผู้ไม่ได้รับใบประกอบวิชาชีพเข้าประกอบวิชาชีพในสถานศึกษา แต่ยังมีกรณีให้ประกอบวิชาชีพได้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานครต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อจะได้ทราบถึงระดับความตระหนักของจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในปัจจุบัน และเปรียบเทียบสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาทั้งสังกัดรัฐบาลและเอกชน อันจะนำมาสู่การแก้ไขปัญหาที่ตั้งคำถามมาแล้ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวครูและนักเรียน โดยครูสามารถพัฒนาและรักษาเกียรติในวิชาชีพจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน และนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติตามแบบอย่าง และรวมถึงการประกอบอาชีพและการประพฤติตนทางการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความตระหนักต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญ จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาครูด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และครูสามารถนำไปพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ จรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 หมวด ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม (ครูสภา, 2556: ก) ตามภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

จรรยาบรรณวิชาชีพครู 5 หมวด
1.จรรยาบรรณต่อตนเอง
2.จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
3.จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
4.จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
5.จรรยาบรรณต่อสังคม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

ครูที่ทำงานในสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความตระหนักในพฤติกรรมที่แสดงออกตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 37,311 คน จาก 780 โรงเรียน ปีการศึกษา 2556 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 440 คน การกำหนดขนาดของตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้โดยใช้โปรแกรม G*Power 3.0.10 สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถิติ Independent t-test ผู้วิจัยเลือกใช้ค่าอำนาจทดสอบ (power) ที่ 0.95 ค่าขนาดอิทธิพลกลาง (medium effect size index) ที่ 0.50 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (alpha) ที่ 0.05 ได้ตัวอย่างจำนวน 210 คน และใช้ตาราง ทาโร่ ยามาเน่ ได้ตัวอย่างจำนวน 394 คน ที่ความคลาดเคลื่อน 5 เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยปรับเป็นขนาดตัวอย่าง 440 คน เพื่อชดเชยกรณีที่มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดไม่มีสัดส่วน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง มาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ 5 หมวด ดังนี้

1.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง

1.1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

1.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

1.2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

1.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

1.3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

1.3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

1.3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติเป็นอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

1.3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

1.3.5 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

1.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

1.4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

1.5 จรรยาบรรณต่อสังคม

1.5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความตระหนักของครูต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ความสำนึก การรับรู้ การระลึกได้ ตามมาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดเป็นแบบแผนในการประพฤติตนตามข้อบังคับคุรุสภา

3. สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1-2 (กรุงเทพมหานคร) และ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และสังกัดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ความตระหนักตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ทั้ง 5 หมวด แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างแบบสอบถาม

3. นำร่างแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในข้อที่ 5 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความครอบคลุมของข้อความ และความชัดเจนของภาษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่านโดย มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 2 ข้อ ต่อไปนี้ 1) ต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเป็นครูไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นครูที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และ 2) ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 2 ข้อต่อไปนี้ 1) ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการวิจัย และ 2) ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ผลการหาความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00 โดยมีค่าดัชนี IOC=1.00 จำนวน 54 ข้อ และ IOC=0.8 จำนวน 7 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูในสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่างแต่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีประมาณค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นเสนอไปยัง
ผู้อำนวยการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ
รวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการให้ช่วยจัดส่งแบบสอบถามให้กับครูในสถานศึกษาดังกล่าว พร้อม
กำหนดรหัสในแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการติดตามแบบสอบถามคืน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืน 2 วิธี คือ 1) ส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง และ 2) ส่งแบบสอบถามและ
รับคืนทางไปรษณีย์ โดยสอดซองติดแสตมป์และจำหน่ายของถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูล
เรียบร้อยแล้วคืนให้ผู้วิจัย และนำส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ทั้ง 2 วิธี

3. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ครั้งที่ 1 หลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 10 วัน ครั้งที่ 2 หลังจากที่ส่ง
แบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามหาย ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่
พร้อมทั้งนัดหมายการรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 416 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.55

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ และ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปล
ความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	มีความรู้ที่น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีความรู้ที่น้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีความรู้ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีความรู้มาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีความรู้มากที่สุด		

3. วิเคราะห์ระดับความตระหนักต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	มีความตระหนักน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีความตระหนักน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีความตระหนักปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีความตระหนักมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีความตระหนักมากที่สุด		

4. เปรียบเทียบความตระหนักของครูต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา
โดยใช้สถิติ Independent t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 327 คน คิดเป็น
ร้อยละ 78.60 ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 ระดับการศึกษาปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 154
คน คิดเป็นร้อยละ 37 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และสังกัดสถานศึกษา
เอกชน จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายหมวด พบว่าหมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และหมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งแต่ละหมวดมีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ครูต้องมีความเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และส่งเสริมผู้รับบริการโดยเสมอหน้ากันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติต่อความเจริญหมวดร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของศิษย์ และครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติต่อความเจริญหมวดร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ครูต้องช่วยเหลือกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูต้องสร้างความสามัคคีในหมู่คณะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ครูต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ยึดมั่นในการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำในหมวดการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายหมวด พบว่าหมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และหมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า แต่งกายเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า เชื่อว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเข้าร่วมอบรมตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดให้เสมอทุกครั้งที่มีโอกาสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า เอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเมตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และพานักเรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสละเวลาส่วนตัวเพื่อช่วยเหลืองานของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

หมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ส่งเสริมให้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเป็นผู้นำในการชักชวนเพื่อนครู นักเรียน พัฒนาส่งเสริม อนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. ผลการเปรียบเทียบความตระหนักของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประเภทสามัญต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ทำงานในสังกัดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความตระหนักต่อพฤติกรรมที่แสดงออกตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมและรายหมวดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นหมวดจรรยาบรรณต่อตนเองโดยครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลมีความตระหนักของครูต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชนเท่ากับ 0.10 คะแนน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความตระหนักของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานครต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู ได้มีการอภิปรายผล 3 ข้อ ดังนี้

1. ระดับความรู้ของครูที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับความรู้ที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.57 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีการพัฒนาวิชาชีพในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และต้องปฏิบัติตามแผนพัฒนาวิชาชีพของ คุรุสภา พ.ศ. 2555-2559 โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ (คุรุสภา, 2554) ส่งผลให้ครูจะต้องมีความรู้และการพัฒนาตนเองตามแผนพัฒนาวิชาชีพให้ครบทุกหมวดของข้อบังคับคุรุสภา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2556 (คุรุสภา, 2556: ค) เมื่อพิจารณารายหมวด พบว่าหมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานวิชาชีพทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (คุรุสภา, 2556: ข) จึงทำให้จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (คุรุสภา, 2556: ค)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือให้กำลังใจและส่งเสริมผู้รับบริการโดยเสมอหน้ากัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ตามที่ คุรุสภา (2550) กล่าวว่า ครูต้องให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถและเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับ Gilbert Highet (โกญจนาท ศุภระเศรษฐี, 2557) กล่าวไว้ในหนังสือ The Art of Teaching ว่าการสอนที่ดีต้องมีลักษณะการสอนโดยผู้สอนต้องเป็นผู้มีใจรักเด็กและมีความเมตตา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญหมวดร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของศิษย์ และครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญหมวดร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของผู้รับบริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนที่จะต้องรับผิดชอบ ก่อให้เกิดสภาวะการณ์ปัญหาในการทำงานหลายด้าน ได้แก่ 1) ภาระงานครูในการทำข้อมูลรายงานของส่วนกลาง และงานธุรการ 2) หนี้สินครู 3) ทัศนคติต่ออาชีพครู 4) การเรียนการสอน 5) การบริหารจัดการ 6) พฤติกรรมของนักเรียน 7) ความสัมพันธ์ชุมชน และ 8) การพัฒนาวิชาชีพ (แก้วตา ไทรงาม, 2550 อ้างใน อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา, อภิธีร์ ทรงบัณฑิต, ราชนันท์ บุญธิดา และวีระ สุภากิจ, 2557)

ส่งผลให้เกิดการคุกคามทางจิตสังคมเกิดความเครียด (อดุลย์ บัณชุกุล, 2557) จึงทำให้ครูมีอารมณ์ไม่สม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอนและไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2555) อ้างใน ภมรศรี แดงชัย, 2556) กล่าวไว้ในรายงานวิจัยมาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีสภาพปัญหาการเรียนการสอนของครูประกอบด้วย ครูมีภารกิจมากไม่สามารถเตรียมการสอนได้ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยของผู้เรียน สอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับ ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพวง, วิทยา จันทรศิลา และ ฉลอง ชาตบุษย์ (2556) กล่าวว่าครูผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกที่สอนโดยตรง ทำให้ครูมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ตามที่ คุรุสภา (2556: ค) กล่าวว่าครูต้องมีความรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดการชั้นเรียน

2. ระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 กำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546) จึงทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิพนธ์ แสงนางชน (2549) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สุนิสา วราเรื่องฤทธิ์ (2551) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 พบว่าครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นริศรา เหมหงษา (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่าการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และวิชัย บุตรโท (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของข้าราชการครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าข้าราชการครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าหมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเรื่องวินัยและการรักษาวินัย มาตรา 94 โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตนเองหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 10, 2547) จึงทำให้จรรยาบรรณต่อวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ คุรุสภา (2556: ข) กล่าวว่าผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจะต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ จากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษาและกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 1) ครูมีบทบาทและความสำคัญต่อการสร้างเยาวชน โดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรม อบรมจริยธรรม สั่งสอนวิชาการ ช่วยชี้แนะต่าง ๆ ให้กับเยาวชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2) ครูมีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็คือการเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้ดีขึ้นจากเดิม หรือเจริญขึ้นกว่าเดิมนั่นเอง 3) ครูมีบทบาทและความสำคัญในการรักษาชาติ โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้เสนอให้ครูนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม 4) ครูมีบทบาทและความสำคัญในการเยียวยาสังคม มีบุคคลจำนวนมากที่ต้องเผชิญผลกระทบที่ตนไม่ได้เป็นผู้ก่อขึ้น เช่น เด็กพิการต่าง ๆ ทั้งทางกายและจิตใจ เด็กเหล่านี้เป็นผลผลิตของสังคมเช่นกัน ครูในโรงเรียนเหล่านี้ช่วยให้เด็กพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ก็เป็นการช่วยสังคมอย่างมาก นอกจากนี้บรรดาผู้หลงผิดที่ต่อโทษทั้งในสถานพินิจและในเรือนจำในปัจจุบัน มีครูเข้าไปให้การศึกษาย่างทั่วถึง บุคคลเหล่านี้เมื่อพ้นโทษออกมาก็ย่อมดีกว่าไม่ได้รับการขัดเกลาเลย (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2544 อ่างโน พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ นवलลอ แสงสุข, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ พระบัญญัติอันหมื่น (2514 อ่างโน พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ นवलลอ แสงสุข, 2556) กล่าวว่า ครู คือผู้กุมความเป็นความตายของชาติไว้ในมือ เป็นผู้กุมชะตาบ้านเมืองและของโลก ครูคือพระซึ่งแปลว่าผู้ประเสริฐ ครูทั้งหลายมีสังกัดอยู่กับพระอรหันต์ ผู้ใดมีโอกาสนับเป็นครู ก็นับว่ามีหลักประกันอันมั่นคงที่จะไม่ไปสู่อบาย งานที่ครูทำอยู่เพื่อประโยชน์แก่โลกประโยชน์แก่สังคม เป็นงานที่มีเกียรติยิ่ง ชีวิตของครูจึงเป็นชีวิตที่มีค่า มีราคาสูงเหนือกว่าบุคคลประเภทอื่นทั้งหมด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเข้าร่วมอบรมตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดให้เสมอทุกครั้งที่มีโอกาส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาต่างงบประมาณของโรงเรียนที่ไม่สามารถอบรมครูได้ครบทุกคน และประกอบกับไม่มีครูสอนทดแทนครูที่ต้องไปฝึกอบรม (सानปฏิรูป, 2546) ทำให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ตามที่ คุรุสภา (2550) กล่าวว่า ครูต้องเข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

3. การเปรียบเทียบความตระหนักต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประเภทสามัญ จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ทำงานในสังกัดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความตระหนักต่อพฤติกรรมที่แสดงออกตามจรรยาบรรณวิชาชีพในภาพรวมและรายหมวดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นหมวดจรรยาบรรณต่อตนเองโดยครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลมีความตระหนักของครูต่อการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชนเท่ากับ 0.10 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในสังกัดรัฐบาลทุกคนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 ได้กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ห้ามไม่ให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพควบคุมประกอบวิชาชีพโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546) และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 30 ภายใต้อำนาจของสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดคุณสมบัติให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุมประกอบกรับบรรจุข้าราชการครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิม เขต 10, 2547) สถานศึกษาสังกัดเอกชนยังมีปัญหาขาดแคลนครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพวง, วิทยา จันทร์ศิลา และ ฉลอง ชาตบุรุษะชีวิน (2556) กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนอาจมีปัญหาด้านขาดแคลนครู โดยครูที่มาสมัครใหม่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู แต่โรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องรับเข้ามาสอนนักเรียนทดแทนครูที่ลาออกไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 42 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูหรือบุคลากรทางการศึกษาต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู

ต้องมีใบประกอบวิชาชีพควบคุม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550: 13) ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลมีความตระหนักในการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชน

และเมื่อพิจารณาหมวดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมวดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมวดจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และหมวดจรรยาบรรณต่อสังคม พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในโดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (ฐาน ธนชัยวิวัฒน์, 2553) จึงทำให้สถานศึกษาต้องกำหนดกรอบนโยบาย เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับข้อบังคับ ส่งผลให้จรรยาบรรณวิชาชีพครูในหมวดดังกล่าว ได้รับการพัฒนา อบรม ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 9 กำหนดให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ฐาน ธนชัยวิวัฒน์, 2553) จึงทำให้ครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลและเอกชนมีความตระหนักในการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความตระหนักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญในเขตกรุงเทพมหานครต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูผู้วิจัยได้พิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในหมวดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน มาเพื่อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านความรู้ของครูต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู

หมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อคำถามครูมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการ และสังคม น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดทำแผนให้ความรู้ครูในด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและสังคม สนับสนุนจัดหาอุปกรณ์เพื่อช่วยให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ในเรื่องดังกล่าว จัดส่งครูไปเรียนรู้ หรือจัดหาผู้มีความรู้ด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและสังคมมาให้ความรู้ตามแผนที่วางไว้ และให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านการแสดงพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

หมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม ข้อคำถามครูเป็นผู้นำในการชักชวนเพื่อนครู นักเรียน พัฒนาส่งเสริม อนุรักษ์ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านภาวะผู้นำของครู โดยให้ครูเป็นผู้นำในการจัดทำโครงการที่ตนเองถนัด และดึงผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการที่ครูจัดทำ

3. ด้านการเปรียบเทียบครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลกับครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชน

ผลการเปรียบเทียบครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดรัฐบาลมีความตระหนักในการแสดงพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ทำงานในสถานศึกษาสังกัดเอกชน ดังนั้นผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดเอกชนควรส่งเสริมให้ครูในสังกัดได้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภากำหนด เพราะจะทำให้ครูได้ฝึกฝนวิชาชีพและทำให้เกิดความตระหนักในการแสดงออกตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยส่งเสริมความรู้ในจรรยาบรรณต่อตนเองของครู ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประเภทสามัญ
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อให้ครูสามารถปฏิบัติได้ตามจรรยาบรรณต่อสังคม
3. ควรมีการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในสถานศึกษาสังกัดเอกชน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *ภารกิจและหน้าที่ของกระทรวง*. ค้นเมื่อ 4 มกราคม 2557, จาก <http://www.moe.go.th>
- โกญจนนาท สุกระเศรณี. (2557). *แนวทางการเป็นครู*. ค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2558, จาก <http://www.crma.ac.th>
- คุรุสภา. (2546). *ความเป็นมาและหน้าที่เกี่ยวกับคุรุสภา*. ค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th>
- (2550). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ*. สภา. ค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th>
- (2554). *แผนพัฒนาวิชาชีพของคุรุสภา พ.ศ.2555-2559*. ค้นเมื่อ 26 มกราคม 2558, จาก <http://www.ksp.or.th>
- (2556: ก). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. ค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th>
- (2556: ข). *มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ*. ค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th>
- (2556: ค). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. ค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th>
- ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพ่วง, วิทยา จันทร์ศิลา, และฉลองชาติ รูปประชีวิน. (2556). รูปแบบการพัฒนา สรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15 (ฉบับพิเศษ), 43-53.
- ฐาน ธนชัยวิวัฒน์. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใช้งานสมบูรณ์ 5 ปี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล.
- ไทยโพสต์. (2553). *ครูผิดวินัยโกง-เพศมากที่สุด*. ค้นเมื่อ 19 เมษายน 2558, จาก <http://www.thaipost.net>
- นริศรา เหมหงษา. (2552). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- นิพนธ์ แสนนางชน. (2549). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า*. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2557, จาก <http://www.watpon.com/boonchom/trans.pdf>
- ปิยวรรณ ปรสันติสุข. (2555). *ผลวิจัยชี้ครูไทยจรรยาบรรณลดลงครูมีอาชีพอยู่ ร.ร.กวดวิชา*. ค้นเมื่อ 19 เมษายน 2558, จาก <http://www.moe.go.th>
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, และนวลลออ แสงสุข. (2556). *จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภมร ศรีแดงชัย. (2556). *กระแทะอุปสรรคครูไทย*. ค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.qlf.or.th>

- วาทีณี ชีระตระกูล. (2551). *ข้าราชการครูกับข้อร้องเรียนทางวินัยและแนวทางการวินัยจรรยา*. เอกสารการอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส) รุ่นที่ 11 วิชาการวิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.
- วิชัย บุตรโท. (2552). *การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพ.ศ.2546 ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.*
- सानปฏิรูป. (2546). *หลากหลายวิธีอบรมครูให้เห็นผล*. ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2558, จาก <http://www.myfirstbrain.com>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2550). *พรบ.โรงเรียนเอกชน 2550*. ค้นเมื่อ 18 กันยายน 2557, จาก <http://www.opec.go.th>
- สำนักงานงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556). *สถิติการศึกษาลบย่อ 2556*. ค้นเมื่อ 18 กันยายน 2557, จาก <http://www.mis.moe.go.th>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพ.ศ. 2546*. ค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2558, <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. (2547). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. ค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.sesa10.go.th>
- สุนิสา วราเรืองฤทธิ์. (2551). *การปฏิบัติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*
- อชิคุณ สันธนาปัญญา, อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิต, ราชันย์ บุญธิดา, และวีระ สุภาภิจ. (2557). *การบริหารความสุขในสถานศึกษา. วารสารสุทธิปริทัศน์, 28(88), 15-32.*
- อดุลย์ บัณชุกุล. (2557). *อาชีวนามัยครูและบุคลากรทางการศึกษา*. ค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2558, จาก <http://www.otep.go.th>